

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
Fakulta pedagogická
Katedra historie

PROTOKOL O HODNOCENÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE
(Posudek oponenta)

Práci předložil(a) student(ka): Bc. Eva Hanzlíková

Název práce: Plzeňská činohra v letech 1949-1968

Oponoval: PhDr. Marie Malivánková Wasková

Předložená diplomová práce se věnuje popisu činoherní scény plzeňského divadla ve velmi zajímavém dvacetiletí mezi Únorem 1948 a rokem 1968, s drobnými logickými přesahy do pozdějších let 20. století. Kapitola *Úvod* obsahuje obligátní nástin cíle diplomové práce včetně základního popisu použité literatury a pramenů. Vlastní téma uvozuje nejprve přehledné zpracování starších dějin divadelního dění v Plzni, poté se diplomantka podrobně věnuje sledovanému dvacetiletí, které člení podle funkčních období jednotlivých šéfů plzeňské činohry. V další kapitole nabízí souhrnný pohled na repertoár činohry v letech 1948-1968 s důrazem na uvedené premiéry, přičemž tuto kapitolu významně doplňuje příloha č. 1 se soupisem premiér plzeňské činohry z let 1948-1968 včetně přesných dat uvedení, která diplomantka pečlivě ověřila ve zprávách v dobovém tisku. Další kapitola je věnována představení vybrané osobnosti plzeňské činohry – přináší medailon zaslužilého umělce Jiřího Kostky. Nechybí kapitola *Závěr*, anglické resumé, pečlivé seznamy použitých pramenů, literatury a elektronických zdrojů. Práce je také bohatě vybavena přílohami textovými i obrazovými (včetně seznamu s citacemi zdrojů), z nichž nejvýše přínosná je právě zmiňovaná příloha č. 1 přinášející revidované informace o premiérách 1948-1968.

Předložená diplomová práce představuje velmi pečlivě zpracovaný, přehledně členěný text (s obdivuhodně minimálními věcnými, gramatickými nebo slohovými nedostatky), opatřený vynikajícím poznámkovým aparátem jak citačním, tak věcným. K jeho vypracování byla použita bohatá literatura, záslužné je především pečlivé monitorování tiskových zpráv. Vedle literatury byly užity i prameny, jednak archiválie chované v tzv. Archivu Divadla J. K. Tyla v Plzni a jednak prameny orální. Práce však byla vypracována především na základě literatury, pramenné doklady tvoří spíše doplňkový zdroj informací.

Je třeba s lítostí konstatovat, že autorka nezvládla samu heuristickou fázi, protože naprosto pominula fond Divadlo Josefa Kajetána Tyla Plzeň 1898-2006 (28 běžných metrů zpracovaných archiválií!!) nacházející se v Archivu města Plzně. V tomto fondu jsou vedle dokumentů typu rozpočty, výkazy, rozbory a zprávy o hospodaření uloženy především zápisy z porad, záznamy o kádrovém profilu zaměstnanců divadla, záznamy o zrušených divadelních hrách a kontrolních dnech, rozhodnutí o zrušení hry nebo o mimořádných odměnách ap. K posouzení atmosféry v divadle v tolik citlivém poúnorovém období zatíženém povinnou ideologií je pomnutí právě tohoto typu pramenů prakticky neodpuštělné a činí výpovědní hodnotu celé práce velmi problematickou. Maximálně zajímavé téma tak bylo ošizené o prameny nejvíce ilustrativní. Objektivnost, o níž jinak diplomantka evidentně usiluje, omezuje také fakt, že mezi primární a na více místech čerpanou literaturu byly zařazeny mj. práce vydané právě v době, kterou chtěla diplomantka s odstupem popisovat, tj. práce své době poplatné (např. *Sto let českého divadla v Plzni. 1865–1965*, Plzeň 1965; Vladimír ŠTĚPÁNEK, *90 let stálého českého divadla v Plzni*, Plzeň 1955 ad.). Tato literatura měla být minimálně podrobena

kritickému zhodnocení v úvodu, které by usilovalo o postižení míry její angažovanosti či naopak nezávislosti. Také skutečnost, že byl vývoj činohry posuzován především na materiálu nekrologového a jubilejního typu, tj. vesměs statí kladoucích si za úkol co nejvíce vyzdvihnout zásluhy osoby, již byly věnovány, působí jako limitující faktor skutečného objektivního zhodnocení. Dobové tiskové zprávy (kritiky ap.), které jsou citovány jako primární literatura, měly být více posuzovány jako materiál dokumentující ideové ovzduší své doby. V posuzování osobností přitom diplomantka kombinuje názory jak dobové, tj. ideologicky poplatné, tak moderní, které se naopak snaží hodnotit např. Zdeňka Hofbauera již s odstupem (přitom by nebylo bez zajímavosti už jenom sledovat proměny akcentu na klady jednotlivých osobností v tisku od 50. let do současnosti). Nerozlišování mezi dobovými tiskovými zprávami a mladší literaturou objektivnímu postihnutí tématu nepřispívá.

V závěru diplomantka shrnuje: *Tato práce nabízí ucelený pohled na vývoj a tvorbu plzeňské činohry v letech 1948-1968, systematicky ji charakterizuje a vyzdvihuje nejdůležitější body nejen z historie plzeňské činohry, ale i z historie plzeňského divadla, neboť obsahuje i četné informace z jeho dějin, které byly nutné pro zachování souvislostí. V podstatě neexistuje žádná jiná práce, která by se zabývala výhradně dějinami plzeňské činohry v takové míře jako tato diplomová práce. Patrně lze souhlasit s tvrzením, že neexistuje jiná práce, která by se takto zabývala dějinami plzeňské činohry. Opravdu uceleného pohledu a systematické charakteristiky však diplomantka bohužel nedosáhla především vzhledem k neodpuštěnému pomnutí fondu Divadlo J. K. Tyla v AMP, ale i díky nedostatečné kritice užitých zdrojů. V práci také citelně chybí kapitola, která by se blíže zabývala otázkou politické a ideové angažovanosti nebo naopak nezávislosti plzeňské činohry, přitom vybrané období k takovému směru studia přímo vybízí.*

I přes nastíněné obsahové nedostatky lze nakonec předloženou práci hodnotit poměrně kladně, především pro výborné řemeslné zvládnutí (pečlivost citací, strukturovanost textu, snahu korigovat omyly starší literatury kolem dat premiér atd.). Kdyby nesla titul: *Plzeňská činohra v letech 1949-1968 v literatuře a tisku*, nebylo by jí mnoho co vytknout. Takto nelze ale ani při nejlepší vůli navrhnout známku lepší než „velmi dobře“.

Marie Melinková Křístek